



# Hjerte- og lungetransplantation

---

Doris Thomsen  
Transplantationssygeplejerske



# Antal transplantationer

---

- Siden 1990
  - 278 HTX
  - 177 DLTX
  - 309 SLTX
  - 23 HLTX



# Indikationer

---

- Terminal irreversibel sygdom
- Ikke yderligere med/kir beh.tilbud
- Skønnet overlevelse mindre end 6-18m.
- Ellers rask
- QOL ikke acceptabel
- God compliance
- Alder



# Kontraindikationer

---

- Malignitet
- Nyre-eller leverinsufficiens
- Diabetes m senkomplikationer
- Alkohol- eller medicinmisbrug
- Røg
- Sygdom i hjerte/lunger
- Osteoporose



# Diagnoser før TX

---

- HTX
  - CMP
  - Ischæmi
- LTX
  - Emfysem
  - Alfa- 1- antitrypsinmangel
  - CF
  - Fibrose



# Forundersøgelse

---

- Hjerte, lunger, nyrer, abdomen, tænder, blodprøver
- Samtaler
  - Med. overlæge
  - Kir. overlæge
  - Transplantationssygepl.
- Informationshæfte



# Transplantationskonference

---

- Hvordan kan vi hjælpe patienten til
  - Det bedst mulige liv
  - Det længst mulige liv
- På listen
- Ikke på listen
  - For tidligt eller ikke muligt



# Ventelisten

---

- Dage, uger, måneder, år
- Svær tid for patient og pårørende
- Kontakt til transplantationssygeplejersken
- Kontrol hvert 1/2 år
  - Htx liste: 14 (heraf 3 under 16 år)
  - Ltx liste: 48 (heraf 1 under 16 år)



# Transplantation

---

- Organ ischæmi-tid: max. 4-6 timer
- Operationen tager 3-6 timer (8)
- Intensiv: 1-5 dage
- Indlæggelse: 2-5 uger



## Immunosupp.

---

- ATG i 3-5 dage
- Sandimmun
- Prednisolon
- Imurel/cell-cept

## Infektioner

- Bakterielle
  - Pneumonier
- Virale
  - CMV
- Svampe





# Komplikationer, sene

---

- Infektioner
- Akut/kronisk afstødning
- Diabetes
- Osteoporose
- Nyreinsufficiens
- Malignitet
- Vægtøgning og BT-forhøjelse



# Overlevelse

---

- HTX

- 90%, 80%, 64%
  - Gs 14-15 år

- LTX

- 80%, 60%, 35%
  - Gs 7-8 år
- CF bedre
- Dårligere ved over 60 år



# Undren

---

- Patienter med infektioner, kronisk afstødning, nyreproblemer, knoglebrud, diabetes, vægtøgning, cancer, begrænset livslængde:
- "Hvad er det værste ved at være transplanteret?"



# Livskvalitet efter transplant.

---

- Litteraturgennemgang
  - LTx får laveste QOL
  - QOL bedres efter LTX
  - QOL lavere en normalbefolkningens
  - Tidligere KOL - flere symptomer
  - SLTX flere symptomer end DLTX
  - QOL lavere med BOS



# Litteraturgennemgang (LTx)

---

- Patienterne angiver:
  - Angst, depression, træthed
  - Åndenød, muskelsvaghed, søvnbesvær
  - Seksuelle problemer, manglende kropstilfredshed pga. ændret udseende (kvinderne)
  - Bivirkninger til medicin (vægt, hår, hvp)
  - Under 20% i arbejde



# Kvalitativ undersøgelse

---

- Hvordan opleves hverdagslivet af lungetransplanterede patienter med tidligere KOL



# Patientudvælgelse

---

- 10 patienter ud fra listen af LTx
  - Mere end 1/2 år efter
  - Tidligere KOL
  - Ingen "lungebrødre"
  - Mænd/kvinder
  - Hele landet
  - +/- BOS



# Interview

---

- Hverdagens muligheder og begrænsninger
- Mestring af forløbet
- Tanker om fremtiden
  
- "Fortæl hvordan en ganske almindelig hverdag går for dig"
  - 126 sider A4



# Resultater

---

- En oplevelse af at få en chance mere
  - Udtrykkes som en kæmpe taknemmelighed, ydmyghed, og forpligtelse til at få et godt liv
    - "Jeg er dybt taknemmelig overfor vedkommende, der har doneret sine organer, over at have fået livet igen. Ja, og at jeg har fået lov at få en chance en gang mere - og det føler jeg virkelig, jeg har"



# Hverdagslivet efter LTx

---

- Et almindeligt liv med hverdagsaktiviteter
  - Oplevelsen af tilfredshed med livet
  - Friheden igen
  - Kæmper med overvægt og hårvækst
  - Infektioner, vorter, hudkræft, ondt i ryggen
  - Er småting – har fået livet igen
    - "Jeg har en båd, som jeg sejler i og bor i om sommeren; jamen. dagene går ligesom i gamle dage før operationen"



# Hverdagslivet med BOS

---

- Selv små daglige aktiviteter tager tid
- Det værste er problemer med infektioner, store doser prednisolon, frygten for at "tabe vejret", brugen af ilt
- Stadig oplevelsen af frihed



# Hverdagslivet efter Ltx

---

- En positiv indstilling
- Håb
- Sætte sig nogle mål
- Sammenligne sig med andre
- Fornægtelse
- Ændre sine prioriteter



# Konklusion

---

- Hverdagslivet efter LTx opleves som et almindeligt liv, og problemerne i forhold til den medicinske behandling opleves som småting
- Hverdagslivet med kronisk afstødning indeholder usikkerhed og fysiske begrænsninger, men det er stadig et godt liv